

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. АПК України: стан та перспективи розвитку (1990 – 2000) / За ред. П.Т. Саблука, М.Я. Дем'яненко, М.Ф. Кропивка – К.: ІАЕ УААН, 1994. – 335 с.
2. Борщевський П.П., Чернюк М.О. та ін. Підвищення ефективності використання, відтворення і охорони земельних ресурсів регіону. – К.: Аграрна наука, 1998. – 240 с.
3. Гнаткович Д.І. Розвиток науково – методичних положень державного земельного кадастру – інформаційної бази здійснення земельної реформи // Землепорядний вісник. – 1998. - № 3 – С. 12 – 16.
4. Даниленко А.С. Моя Україно, вірю в твоє майбутнє. Кн.. 2. – К.: Урожай, 2003. – 406 с.

УДК 657.431:336.148**СУЧАСНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ***Карпенко Н.Г. – к.е.н., доцент, Полтавський ДАУ*

Постановка проблеми. Необоротні активи складають значну частину майна та власного капіталу бюджетних установ, що вимагає виконувати великий обсяг роботи щодо їх обліку. Останні зміни в законодавстві щодо обліку в бюджетних установах поставили перед працівниками бюджетних установ завдання по вивченню змін до деяких нормативно-правових актів бухгалтерського обліку та застосування їх в роботі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання з обліку необоротних активів бюджетних установ виникають досить часто і найширше висвітлення надається науковцями та практиками у навчальних посібниках, бухгалтерських газетах тощо. Активно працюють у розкритті питань з обліку необоротних активів Ткаченко Н. М., Сушко Н. І., Жук В. М. та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є дослідження стану обліку необоротних активів бюджетних установ у світлі проведених змін до деяких нормативно-правових актів бухгалтерського обліку в бюджетних установах.

Результати дослідження. До складу необоротних активів бюджетних установ відповідно до Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженим наказом Міністерства фінансів № 611 від 26 черв. 2013 р. (надалі – Положення) включені основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи та незавершене капітальне будівництво, як зображені в табл. 1 [4].

Довготривалий час порядок визнання основних засобів у бюджетних установах та госпрозрахункових підприємствах значно відрізнявся. З введенням нового Положення [4] різниця у визнанні скоротилася. Відповідно до Податкового кодексу та ПСБО 7 вартість об'єкту основних засобів бюджетних установ з 9 серпня 2013 р. визначається в сумі від 2500 грн. без ПДВ або за

видами об'єктів основних засобів [3]. До складу основних засобів включаються як і раніше земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель; будинки та споруди; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар; робочі і продуктивні тварини; багаторічні насадження; інші основні засоби. Установи зараховують до інших основних засобів сценічно-постановочні засоби вартістю понад 5000 гривень за одиницю (декорації, меблі і реквізити, бутафорії, театральні костюми, головні убори, білизна, взуття, перуки тощо).

У Порядку застосування плану рахунків детально розкрито належність об'єктів до окремих підгруп необоротних активів. У складі інших необоротних матеріальних активів відображаються матеріальні активи, що не ввійшли до складу основних засобів. Однак обов'язкова характерна особливість об'єктів інших необоротних матеріальних активів – тривалість експлуатації більше одного року незалежно від їх вартості. В Положенні детально розкритий склад об'єктів інших необоротних матеріальних активів, що значно спростить зусилля бухгалтерів щодо визначення належності об'єктів оприбуткування.

До складу нематеріальних активів відповідно до Положення включені немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та використовуються установою більше одного року для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб установи або здавання в оренду іншим особам [4]. До таких об'єктів відносяться авторські права установи на твори, комп'ютерні програми, фонограми та права на користування майном, природними ресурсами, об'єкти промислової власності та провадження діяльності. На нашу думку, у складі нематеріальних активів повинні обліковуватись свідоцтва та ліцензії на проведення діяльності установи, законодавчі акти на право володіння земельною ділянкою за вартістю проведених витрат при оформленні документів. А земельна ділянка, отримана установою на підставі державного акту на землю та оцінки відділу земельних ресурсів, знаходиться на обліку у складі основних засобів. Земля і будівлі, розташовані на ній, є окремими об'єктами основних засобів і в бухгалтерському обліку відображаються окремо.

Таблиця 1 - Склад необоротних активів бюджетних установ

Необоротні активи				
основні засоби	інші необоротні матеріальні активи	нематеріальні активи	довгострокові фінансові інвестиції	незавершене капітальне будівництво
земельні ділянки;	музейні цінності, експонати зоопарків, виставок;	авторські та суміжні з ними права: - право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для ЕОМ, копіювання даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення;	довгострокові фінансові інвестиції у капітал підприємств	капітальні видатки за не введені в експлуатацію основними засобами;
капітальні витрати на поліпшення земель;	бібліотечні фонди;			
будинки та споруди;	малоцінні необоротні матеріальні активи;		довгострокові фінансові інвестиції у цінні папери (акції, облигації)	капітальні видатки за не введені в експлуатацію іншими необоротними матеріальними
машини та обладнання;	білизну, постільні речі, одяг та взуття;			

транспортні засоби;	тимчасові нетитульні споруди;			активами;
інструменти, прилади, інвентар;	природні ресурси;	інші нематеріальні активи: - права користування природними ресурсами, майном; - права на знаки для товарів і послуг, на об'єкти промислової власності;		капітальні видатки за не введені в експлуатацію нематеріальними активами
робочі і продуктивні тварини;	інвентарна тара;	- право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв		
багаторічні насадження;	матеріали довготривалого використання для наукових цілей;			
інші основні засоби	необоротні матеріальні активи спеціального призначення			
Умови вартісного визнання				
від 2500 грн./ від 5000 грн. – інші основні засоби	до 2500 грн./ до 5000 грн. – сценічно-постановочні засоби	за вартістю затрат на придбання	при складанні фінансової звітності	за вартістю проведених капітальних видатків за звітний період
ПКУ/ Положення	Положення	ПКУ	Положення	Положення

Капітальне будівництво об'єктів бюджетними установами проводиться протягом декількох років, тому видатки за поточний рік капітального будівництва включаються до складу рахунків незавершеного будівництва в залежності від його виду.

У складі довгострокових фінансових інвестицій з 1 січня 2014 р. обліковуються фінансові інвестиції (вкладення) у цінні папери та до статутного капіталу підприємств державного, комунального секторів економіки, які належать до сфери управління установи [6]. Отже, фінансові інвестиції будуть відображатися в зведеній фінансовій звітності бюджетної установи при умові наявності в структурі установи підприємства державного, комунального секторів економіки.

Облік основних засобів ведеться за окремими об'єктами у гривнях без копійок. Сума копійок, сплачених за придбання необоротних активів, податки та збори, інші послуги та інші видатки, які сплачуються при придбанні, відносяться на фактичні видатки установи за кодом економічної класифікації видатків проведеного придбання.

За місцем зберігання всі необоротні активи повинні перебувати на відповідальному зберіганні у матеріально відповідальних осіб, які призначаються наказом керівника установи. З посадовими особами, які відповідають за збереження необоротних активів, укладається письмовий договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність.

Необоротні активи бюджетної установи складають майже на 90,0 % майнове забезпечення її та є основною складовою власного капіталу установи, а тому працівникам бухгалтерських служб визначається досить великий обсяг робіт. Перш за все, необхідно своєчасно оформити оприбуткування необоротних активів, визначити їх належність за видами, вартість та заповнити первинні документи (інвентарна картка об'єкту, відомість обліку за матеріально-відповідальною особою), провести нарахування зносу (відомість нарахування зносу).

Первісна вартість основних засобів визначається за документами, що супроводжують їх надходження у разі придбання, передачі чи обміну на інший актив. У разі самостійного виготовлення первісна вартість визначається за собівартістю виробництва (виготовлення) відповідно до складеного комісією акту оприбуткування.

Особливу увагу необхідно приділити необоротним активам, що набувають різних причин невідповідності критеріям визнання активом. Для оформлення вибуття необоротних активів шляхом списання необхідно оформити документи визначені законодавством:

- 1) техніко-економічне обґрунтування необхідності списання майна;
- 2) акт інвентаризації майна, що пропонується до списання;
- 3) акт технічного стану майна, що пропонується до списання затверджений керівником суб'єкта господарювання;
- 4) акти на списання майна;
- 5) інші документи (копія акта про аварію, висновки відповідних інспекцій, державних органів тощо (за наявності);
- 6) копія інвентарної картки;
- 7) наказ установи про проведення списання.

За поданими документами комісією розглядається та приймається рішення щодо списання чи визнання недоцільним списання та пропозиції щодо подальшого використання майна, що оформляється протоколом. Протокол засідання комісії, акт інвентаризації, акт на списання майна та акт технічного стану затверджуються керівником суб'єкта господарювання.

Рішення установи вищого рівня про надання згоди на списання майна вартістю більше ніж 10 тис. грн завершує процедуру оформлення документів на списання майна [5].

В присутності комісії необхідно провести ліквідацію, передачу чи інше вибуття необоротних активів з вилученням з майна, що підлягає списанню, придатних вузлів, деталей, матеріалів та агрегатів. Результати проведеного списання необхідно відобразити в бухгалтерському обліку установи з оприбуткуванням отриманого в результаті ліквідації майна.

В обов'язки працівників бухгалтерської служби, крім ведення обліку необоротних активів, входить здійснення обов'язкового контролю за збереженням, експлуатацією, та списанням необоротних активів. Основне завдання контролю необоротних активів полягає в тому, щоб перевірити збереження і використання необоротних активів за даними балансу шляхом проведення інвентаризації – обов'язкової чи раптової.

Зміст Положення визначає нові підгрупи основних засобів, на які нараховують знос та норми зносу. Це стосується в основному гідротехнічних споруд (канали, дамби, водозахисні об'єкти, тощо), що перебувають у сфері

управління державним чи комунальним майном. Положення передбачає строк корисного використання об'єктів протягом 40-50 років.

Висновки. Отже, останні зміни в законодавстві вносять чітке розмежування щодо відповідності об'єктів складу необоротних активів. Уточнено порядок визначення первісної вартості основних засобів. Особливу увагу приділено порядку ліквідації необоротних активів.

Для більш детального вивчення порядку застосування нового плану рахунків бюджетних установ необхідно було б організувати семінари, конференції, де на питання, що цікавлять практикуючих бухгалтерів була б підготовлена відповідь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Методичні рекомендації щодо відображення в обліку землі та прав постійного користування земельними ділянками бюджетними установами та державними комерційними підприємствами / В. М. Жук, Ю. С. Бездушна // Облік і фінанси АПК – 2010. – № 1 – С. 4-15.
2. Методичні рекомендації щодо інспектування щодо здійснення інспектування органами Державної фінансової інспекції України № 90 від 14 груд. 2011 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Податковий кодекс України № 2755 від 2 груд. 2011 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ : наказ Міністерства фінансів України № 611 від 26 черв. 2013 р. // Бюджетна бухгалтерія – Видавничий будинок «Фактор» – 2013. – № 30 – С. 4 – 47.
5. Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності Постанова Кабінету Міністрів України № 1314 від 8 лист. 2007 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Сушко Н. І. Нововведення у бух обліку бюджетних установ / Н. І. Сушко // Все про бухгалтерський облік – 2013. – № 79 – С. 22-27.

УДК: 657:658.115

ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ АВТОМАТИЗАЦІЇ І УНІФІКАЦІЇ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Коваль С.В. – к.е.н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Розвиток сучасного суспільства тісно пов'язаний з глобалізацією економіки та відповідним їй процесом розширення міжде-